

det nærmest blive et Samfund, der anstrengte sig til det yderste for at holde sig oven Vand. Vi have i den senere Tid gjort større og større Gæld, vor Gæld vokser uhyre, vi have maattet paaligne forøgede Skatter i stor Udstrækning, vi have i Sinde at udskrive endnu større Skatter, og vi have nedsat en Sparekommission. Og samtidig med at man laaner og udskriver Skatter, skal man, som gammel Vane er, ogsaa spare, de Ting høre egentlig sammen, og den nedsatte Sparekommission har arbejdet ret ihærdigt. Om Resultatet af denne Kommissions Virksomhed imidlertid er saa heldigt, som dets Arbejde har været pertentligt, skal jeg ikke udtale mig om, det vil Tiden vise. Mig forekommer det, at denne Kommission har baaret sig ad, som det saa ofte sker, naar der skal spares i en Familie; saa siger Manden: Du maa nøjes med et halvt Pund Smør mindre, du maa skære Osten lidt tyndere, du maa komme lidt mere Vand i Suppen, saa den strækker lidt længere o. s. v.; men naar saa Konen siger: Kan du ikke spare nogle af dine Lømp penge, du gaar der ude i Klubben og giver Penge ud, saa siger Manden: Det er ganske umuligt, det kan jeg ikke. Det forekommer mig, at den Sparekommission, vi have haft, har været noget inde paa samme System, den har sparet alle de mange Steder, hvor der egentlig kun har været Smaating at spare, og hvor det egentlig har virket mere irriterende for de Befolkningslag, de Mennesker, Sparsommeligheden er gaaet ud over, end de Penge egentlig vare værd. Der er sparet baade her og der indtil det mest pinagtige, men der er eet Omraade, hvor man ikke har sparet, men hvor Pengene rulle lystigt den Dag i Dag, det er paa Militæromraadet, der har Sparekommissionen i det væsentligste holdt sine Fingre fra. Som sagt, hvis man ser paa det Finanslovsforslag, som foreligger her, faar man en Følelse af, at det danske Samfund anstrenger sig for at holde sig oven Vand. Naa, saa galt er det vel ikke, vi komme vel nok over det, men Billedet er, forekommer det mig, ikke saa lysteligt, som det kunde være.

Hvis man ser noget tilbage og ser paa Aaret før Systemskiftet og ser, hvorledes Tilstanden var i det Aar, og derefter ser, hvorledes den er nu, saa bliver Billedet noget mere talende. Man erindrer jo, at den Regerings Mænd, der nu sidde, egentlig ere komne til Magten ved to Løfter, og man kan paa det foreliggende Finans-

lovsforslag se, hvorledes disse Løfter ere holdte. Det ene Løfte var dette, at Militærudgifterne skulde nedsættes — det kæmpede vi for paa Talerstolene ude omkring i Landet i en Aarrække, og stærke vare Bebrejdelseerne mod Højre for de Summer, de kastede bort til Militarismen. Det var det ene Løfte, Regeringen sidder paa. Det andet Løfte var dette, at Landstingets, det privilegerede Tings Magt, skulde indskrænkes. Hvorledes er det nu gaaet med disse to Ting? Det er gaaet saaledes, at hvis vi spørge om, hvilket Ting der regerer her i Danmark, er man ganske klar over, at Magten ligger her oppe i dette Ting, den har ligget i dette Ting siden Systemskiftet. Siden vi fik Systemskiftet, har det været Landstinget, og endda ofte en meget lille Gruppe af Landstinget, der som Tungen paa Vægtskaalen har paasat enhver Lov sit Præg. En Kamp mod Landstinget, mod den privilegerede Valgret, som Regeringens Mænd den Gang lovede, har man undveget, og man har bøjet sig for Landstingets Overmagt. Og hvorledes er det gaaet vore Finanser i den Tid, der er gaaet siden Systemskiftet? Det ser man ogsaa ved at sammenholde de to Finanslovsforslag, det ene er fra Aaret før Systemskiftet og det andet fra i Aar. Man vil se, at der regeres saaledes, at Skatterne ere voksede. Paa Finanslovsforslaget for Aaret 1901—02 vare Skatterne i alt 61,934,000 Kr.; naar dette Finanslovsforslag gaar igennem, og det bliver sammenkoblet med de Skattelove, der foreligge, ville vi være naaede meget stærkt op imod de 100 Millioner. Og regne vi saa desforuden, at vi i den Tid, disse Regeringer have siddet, have faaet Klasselotteriet udvidet, have faaet et nyt Lotteri, som ogsaa giver Penge — men ikke Ære. — til vort Land, det saakaldte sorte Lotteri, Koloniallotteriet, have faaet Takstforhøjelse og have faaet Portofoerhøjelse, og vi saa lægge det sammen med de forøgede Skatter, saa se vi, hvordan vi ere komne frem i disse Aar. Vor Gæld er vokset saaledes, at den i de mellem disse to Finanslovsforslag liggende 11 Aar er steget med ca. 70 Mill. Kr. Saaledes har Stillingen udviklet sig. Hvis der kom en fremmed til Landet, vilde han spørge: Hvad er der sket med dette lille Folk, med dette lille Land? Har Krigen raset i Landet? Nej. Har der været Pest eller Misvækst, eller ere andre af de 10 ægyptiske Plager komne over Landet? Nej, der har ikke været noget af den Slags. Er Folket forfaldent til Lediggang, Ørkesløshed, er det blevet blodagtigt, gaar det